

Den 21. august 1943.

N O R S K V I L J E

Organ for heimefronten.

Norge skal vernes med viljer av stål.

Justisminister Terje Vold talte fra London onsdag aften i anledning justismordet på politifullmektig Gunnar Eilifsen. Etter å ha gjengitt ordlyden i dommen, slik som den var meddelt i den norske presse, sa justisministeren: "Den avsagte dom vil vekke sorg og avsky overalt, og den er et godt barometer på den nervøsitete tyskerne og deres norske lakeier nå føler. Alle nordmenn vet at den avsagte dom ikke har noe med justis og rettergang å gjøre, men er et brutalt mord. Eilifsen hadde nektet å gi sine folk ordre til å hente en del unge piker som var tvangsutskrevet til tysk arbeide, men ikke hadde møtt fram. Denne tvangsutskrivning er lovstridig og strider mot folkeretten og Haag-konvensjonen av 1907, som omhandler en okkupasjonsmakts rettigheter i et okkupert land. Politifullmektig Eilifsen gjorde sin plikt som norsk politimann i dette tilfelle, og hensynet til hans plikt ble i dette tilfelle viktigere enn hans eget liv. Politipresidenten er den skyldige, og straffen vil ramme dem hårdt som avsa denne uhyrlige dom. Særdomsstolenes medlemmer er alle ansvarlige for denne og mulige andre dommer i lignende saker. Quislings midlertidige lov, som i realiteten er en lov om undtagelsestilstand, er folkerettsstridig, og viser at Quisling søker under skinn av lov og rett å gi det utseende av at Norge idag er i krig, ikke mot Tyskland, men mot Sovjetsamveldet og dets allierte. Det norske folk skal tvinges til å gjøre felles sak med Tyskland, mot sine egne landsmenn og sine egne interesser, og for å sette dette igjennom, er det nå dette politi-strafferetts-apparatet er satt i gang. Det er politiets sak å opprettholde ro og orden, men det er ikke ro og orden det norske politi nå skal tvinge inn på vårt folk, men terror og vold. Oslos politimenn har vært forelagt en loyalitetserklæring til underskrift. På forhånd ble de gjort oppmerksom på at undlatelse å skrive under ville medføre krigsrett og dødsstraff. Det får bli politipresidentens sak hvor meget han vil legge i en underskrift som er gitt under trussel av dødsstraff. Ingen kan utenfra gi direktiver hvordan en politimann skal oppføre seg. Det avhenger naturligvis av tilfelleets art og blir i første rekke et samvittighetsspørsmål for vedkommende tjenestemann. Etter folkeretten har en okkupasjonsmakt imidlertid ingen rett til å avkrevde en sådan loyalitetserklæring. Som da den norske høyesterett gikk av, er det også denne gang lovens og rettens menn anslaget er rettet mot. Vi føler oss sikre på at de aldri vil klare å bryte ned heimefrontens motstand, men at samholdet vil øke, og at den nye lov bare ytterligere vil skjerpe kampen mot Norges fiender og deres lakeier."

So lat oss tru og strida som menn!
for truf er, som det skrive stend :
den magt, som yvervinn verdi.

(Garborg).

Nyhетene, den 20. august 1943.

Den røde arme utnytter på en vellykket måte sine strategiske seire i Kharkow-området. Etter at store, tyske motangrep ble knust, har russerne satt i gang en ny offensiv nord-vest for Kharkow, 70 km. overfor Poltava. Offensiven ble innledet med kraftig artilleri-ild og bombing. Deretter kom tankangrep med infanteriet hakk i hel. De tyske linjer er gjennombrutt på en bred front. Russerne befinner seg nå 110 km. rett vest for Kharkow. Siste døgn har russerne befridd i alt 30 landsbyer til i dette området. I Brjansk-området fortsetter framrykkningen og 20 landsbyer til er befridd siste døgn. Roslavl og Brjansk har vært utsatt for heftige russiske bombeangrep. Sør for Kharkow har russerne besatt en lang strekning av vestre Donetzbreidd. Ved den nye offensiven nord-vest for Kharkow har russerne overskredet elven Verksla, og har inn tatt byen Opperekaja.

Sydfronten: De tyske tropper som trekker seg tilbake i det sydlige Italia, bombes uopphørlig av allierte fly. Byene Foggia, Crotone og Salerno er blitt kraftig bombet. Foggia har i alt vært angrepet 3 ganger de siste døgn, 2 ganger i går og en gang natt til idag. De to første angrepene ble foretatt av amerikanske flygende festninger. 38 fiendlige fly ble nedskutt. B.B.C.'s krigskorrespondent, Robert Donnet, uttaler: "Under disse angrep ble det skutt ned flere fiendlige fly enn på noen annen dag siden invasjonen av Sicilia begynte. I Foggia ble kraftstasjonen og fabrikker i byen sterkt skadet. 3 hovedlinjer ble avbrutt. De amerikanske flyene kom i to bølger. Den første bølgen møtte 50 tyske jagere. 25 av dem ble skutt ned. 12 andre er antagelig nedskutt. Lighton-fly, som eskorterte de flygende festningene, skjøt ned 6 fly. Andre bølgen møtte ingen fly. I natt kom så britiske bombefly fra Nord-Afrika og gikk løs på jernbanemål i Foggia-området. Store branner og eksplosjoner ble satt i gang." - Foruten Crotone og Salerno ble også Kantensaro bombet i går. Etter disse operasjonene savnes 21 fly. 44 tyske fly ble ødelagt. Øyene Lipari og Stromboli, nord for Sicilia, har overgitt seg til den amerikanske flåtestyrke uten opptrim av noen art. På Lipari var der internert foruten italienske politiske fanger, også 4000 jugoslaver. Skip og havner i Egeerhavet har også vært gjenstand for bombing.

Vestfronten: Mål i Berlin ble bombet i natt av Moskito-fly. Flyplasser og jernbanemål i Frankrike og Belgia ble også heftig angrepet. 41 tyske fly ble skutt ned, 12 allierte gikk tapt. Norske flygere skjøt ned 4 Messerschmidt-fly uten selv å lide tap. Dermed har norske flygere skutt ned 11 fly på 5 dager.

Fra Washington ble der meldt at 11 lastebåter til ble sjøsatt de siste 2 døgn.

Over svensk radio ble meldt kl. 12.30 i dag at der er brutt ut uroligheter på Fyen. Det har vært alvorlige sammenstøt mellom dansker og tyske soldater i Odense. Der ble funnet 30 tidsinnstilte bomber på jernbanelinjen Århus - Flensburg. Tilstanden i Danmark nærmer seg krise. Den danske riksdag er innkalt til møte.

Den første sending norske offiserer ble sendt til Tyskland i dag. Antallet er ukjent.

Ingolf Mortensen fra Tellevåg er død i tysk fangenskap. Han ble 45 år gammel og etterlater seg hustru, en datter og to sønner. Hans forbrytelse besto i at han hadde sitt hjem i Tellevåg.

Om den nye situasjon som er inntrådt i Norge, talte i dag Olav Rytter. Han uttalte bl.a.: "De tiltak som quislingene har satt i verk i Norge, har felles psykologisk bakgrunn og et felles mål. Loven om opprettholdelse av ro og orden forutsetter krigstilstand mellom Norge og de allierte, stikk i strid med internasjonal lov og rett. Dertil kommer tiltakene mot offiserene, som viser at tyskerne og quislingene vil nedkjempe det norske folks motstand. Etter at krigen sluttet på norsk grunn, ble de norske offiserer spredt i forskjellige yrker, og de har ikke latt noen i tvil om sin norske holdning. Arrestasjonene av dem er en innrømmelse og en stad-

festelse på det. Frigivelsen av de norske offiserene etter krigshandlingenes opphør i Norge, var det første skritt av den lange rekke forsøk på å løse det norske folk blår i øynene. Hitler spilte her på de samme strenger som fikk en Petain til å håpe på en ærefull fred. Hitler benyttet den korrekte tyske offiserstype som dekning for Gestapo. Han har imidlertid fått erfaring for at hans taktikk er spilt på Norge. Det er kun en ubetydelig del av det norske offiserskorps som har sviktet i kampen hjemme. Når de norske offiserer går i fangenskap, kan de gjøre det med løftet hode. At de ikke lenger nyter der Führers nåde, taler dem til ære. De har vist seg som gode nordmenn. Det forlyder at der har foregått rivninger mellom Gestapo og Falkenhorst om formuleringen av meddelelsen om arrestasjonene av de norske offiserer. De tyske offiserer motsatte seg at uttrykket "benådet" ble brukt. Dermed ble en offiser, som ble løslatt fra fangenskap, likestillet med en forbryter. De hevdet at det var ingen skam å bli tatt til fange, men det var en skam å bruke uttrykket "benådning" overfor offiserer, som hadde forsvart sitt land. Det foreligger imidlertid ingen tegn som tyder på at de tyske offiserer reagerte mot den folkerettslige melding om å sende de norske offiserer til Tyskland, Falkenhorst bøyet av for Gestapos krav. Han er ja-mann og førstemann overfor nazistene. Etter den 25/9-40 fikk Norge et styre som ikke viker tilbake for å bryte folkeretten. De offiserer som har ført Norges kamp videre her hjemme, har handlet i samsvar med fedrelandets interesser. Hjemmefronten har fått et svært slag, men andre fortsetter deres kamp og deres arbeide. Hjemmefronten har stått for et slag før og kan ikke knuses. Når de norske offiserer tar på seg sine uniformer for å gå i fangenskap, er der slått en ny bro mellom dem og deres offiserskamerater på utefronten. General Rupe er blitt de norske offiserers midtpunkt og symbol. Han valgte selv den vei som førte ham i fangenskap. Han viste sine offiserer en annen vei. De norske offiserer har nå lifd den samme skjebne som han selv. De har valgt en ærefull vei, og den vil en gang føre tilbake til et fritt Norge."

Nyhetene, den 17., 18. og 19. august 1943.

Kampen om Sicilia er avsluttet, 38 dager etter felttogets begynnelse. Inntil 10. august var aksens tap 167.000 mann. 1013 fly er falt i de alliertes hender, mange av dem helt uskadde, 800 kanoner og en mengde lastebiler og forsyninger av alle slag. De alliertes tap er oppgitt til 25.000 mann, herav er 20.000 briter. Amerikanerne beskytter nå det italienske fastland over Messinastredet, samtidig som flyvåpnet hærer løs på alt som heter kommunikasjoner og ferdselsveier i Syd-Italia. Allierte krigsskip er stadig i aktivitet og har nådd gode resultater i sine angrep på de syditalienske havnebyer. 25 flyplasser på Sicilia står nå til de alliertes disposisjon. 2 handelsskip er senket av britiske u-båter i Middelhavet. De nord-italienske byer har i de siste dager på ny fått føle vekten av det allierte flyvåpens angrep. Byene Milano og Torino ble spesielt kraftig angrepet. Således blir det meldt over Sveits at ikke en eneste av Milanos fabrikker for krigsmateriell og biler har undgått å få alvorlige skader. 43 jagerfly ble nedskutt mandag under de allierte angrep over Italia, 8 allierte fly gikk tapt. Befolkningen i Nord-Italia blir stadig mere forbitret over Badoglios manglende evne til å få Italia ut av krigen. Standretten i Nord-Italia er overtatt av tyskerne med sete i Verona. De 6 politiske partier har truet med generalstreik, såfremt ikke Badoglio og kongen snarest mulig søker å oppnå fred. Det ser imidlertid ut som om tyskerne har bestemt seg for å forsvare Nord-Italia fra Po-sletten, idet der blir meldt gjennom Sveits at der er gått flere tyske trøppetog gjennom Bremen. På Vestfronten har de allierte fortsatt sin intense bombing og har i de siste dager særlig konsentrert seg om fiendens flyplasser og fabrikker for fremstilling av jagerfly. Mandag ble 39 tyske jagerfly nedskutt i luftkamper

under angrep mot 20 flyplasser i Holland, Belgia, Frankrike og Tyskland. 20 allierte fly gikk tapt under disse angrep. Tirsdag rettet det allierte flyvåpen nye angrep mot flyplasser i Vest-Europa. Byen Penemünde, som ligger mellom Sassnitz og Stettin, ble utsatt for et kraftig og konsentrert angrep. Angrepet var spesielt rettet mot fabrikker for fremstilling av peileapparater og laboratorier og kontrollstasjoner for uteksperimentering av nye våpen. Over 1500 tonn bomber ble sloppet over målet. 57 tyske jagere ble skutt ned, og 31 britiske bombefly gikk tapt. Flygende festninger angrep i dagslys byen Regensburg, nær Nürnberg. Byen har store flyfabrikker, og Messer-Schmidt jagerfly har sine største anlegg her.

Østfronten: Tyskerne har i de siste par dager forsøkt seg med en motoffensiv for om mulig å gjenopprette stillingen i Kharkow-området. Over 100.000 mann, utvalgte tropper, ble kastet inn i kampen, støttet av bombefly og tanks. Tyskerne kom imidlertid ingen vei, og russerne trenger dem nå videre tilbake i retning av Poltava. Sør for Kharkow har det lyktes russerne å bryte gjennom de tyske stillinger ved den siste jernbanen tyskerne hadde fra Kharkow. Smjev er erobret. Lenger nord står den røde arme 15 km. nord fra Sumy. Også mot Brjansk rykker russerne fram.

Stillehavet: På to dager har amerikanerne ødelagt 246 japanske fly under 4 angrep på flyplasser på New Guinea. Bare 6 amerikanske fly gikk tapt.

Diverse nytt: Hele verdenspressen beskjeftiger seg med tilstanden i Norge. "New York Times" skriver således at mordet på Gunnar Eilifsen tydelig viser tyskernes svakhet, idet terror og vold aldri har vært tegn på styrke. Nordmennene har imidlertid vist mere enn en gang at de ikke lar seg knekke av makt.

"Fri Fagbevegelse", nr 28 for 1943, skriver: De "tjenstevillige". Ved mange av de bedrifter som arbeider for tyskerne forekommer det at enkelte arbeidsledere - som oftest bare en enkelt - viser en nidkjærhet når det gjelder å holde arbeidstempoet oppe at en skulle tro de var NS eller tyskere selv. Men de samme folk ynder ved ethvert høve å bedyre sin patriotisme og jossinginnstilling. Det skulle være overflødig å peke på at arbeiderne har merket seg disse folk, og at alle forsøk på å dekke over den faktisk forederske holdning de inntar med feite fraser blir gjennomskuet. Overingeniøren ved et av landets største skipsbyggerier hører til denne type. Klokke, blokk og blyant er stadig i bruk når det gjelder å notere enhver liten uregelmessighet i arbeidet og lønnstrekk er et angrepsmiddel overfor arbeiderne som han nytter med forkjærlighet. Han jager gjennom bedriften som et tordenvær og søker overalt å drive opp arbeidstempoet til nytte utelukkende for landets fiender. Men vedkommende overingeniør og hans "åndsfrender" skal merke seg at ingen ustraffet går fiendens ærend. Den slags proysstyper vil ikke bli godtatt som arbeidsledere når landet snart er feid rent for tyskere og foredere.

Krise i Finland? - Mussolinis fall har gjort et overmåte sterkt inntrykk i Finland. Folket der er også forlenget trett av krigen og vil ha fred. Men Finland har sittet fast mellom barken og veden. Det er også blitt avhengig av Tyskland når det gjelder matforsyningen. Nå blir det vel klart selv for de mest hardkokte at det er på tide å frigjøre sig fra det nazistiske grep. Søndag 25. juli holdt Tanner en tale rettet mot agrarpartiet. Det gjelder krigens og krisens byrder som storbondene og reaksjonen vil velte over på arbeidernes skuldre. Agrarere vil ha alle fordelene av at landet er avstengt, men vegrer sig for å ta sin del av tyngslene. Nå fikk det imidlertid være slutt med denne politikk, sa Tanner. Socialdemokratene vil ikke lenger finne sig i den ene nederlaget etter det annet. Enten trakk de sig ut av regjeringen, eller så fikk agrarere gå sin vei. Det ville allikevel bli flertall for en forsvarlig regjeringspolitikk.

Rettelse: På side 3, tredje linje nedenfra, står Bremen. Det skal være Brenner.

Pass opp for statspolitiet og gestapos agenter! VÆR FORSIKTIG.